

PASIŪLYMAS

dėl naujos paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST) steigimo

2026 m. gegužės 20 d.

7.1. juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinė arba fizinio asmens vardas, pavardė, adresas;

Asociacija „Kraštovaizdis“

Įmonės kodas 30631174

Adresas: Vilkpėdės g. 22, LT-03151 Vilnius.

7.2. pagrindinė informacija apie teritoriją, su kuria susijęs pasiūlymas:

7.2.1. savivaldybė, seniūnija, teritorijos schema (ne mažesniu kaip 1:10 000 masteliu), kurioje pažymima esama ir (ar) siūloma saugoma teritorija, jos ribos, gamtos vertybės, kita svarbi informacija;

Siūloma steigti nauja PAST yra Širvintų r. ir Vilniaus r. savivaldybių teritorijoje (žr. pridedamą žemėlapi). Ji apima Šešuolėlių mišką ir aukštapelkę, Gaidelių, Raguvėlės, Vabalės, Girelės, Raistelių miškus, Alionių aukštapelkę ir ją supančius Alionių, Magūnų, Staniškių, Gakos, Pulimo, Petriškių miškus. Juose vyrauja Valstybinių miškų urėdijos valdomi miškai.

Siūlomoje PAST yra Šešuolėlių ir Alionių telmologiniai draustiniai, kuriems taip pat suteiktas buveinių apsaugai svarbių (BAST) teritorijų statusas. Abu draustiniai apima Šešuolėlių ir Alionių aukštapelkes, bei jas supančius miškus. Raguvėlės miško teritorijoje įsteigta BAST Alionių pelkė II.

7.2.2. pasiūlymo pagrindimas pagal Steigimo kriterijus;

Siūlomos PAST teritorijoje gyvena ne mažiau 17 mažųjų erelių rėksnių ir 3-4 erelių žuvininkų poros. Teritorijoje taip pat inventorizuotos 4 juodųjų gandrų, 1 vištvanagio porų lizdavietės. Siūloma PAST taip pat apima 3 Alionių aukštapelkės pakraščiuose 2024-2025 m. nustatytas tetervinų tuokvietes, dalį mažųjų erelių rėksnių maitinimosi buveinių.

Mažasis erelis rėksnys – tipingas žemės ūkio kraštovaizdžio paukštis, lizdus kraunantis miškų pakraščiuose. Nuolat gyvena ir mažuose miško fragmentuose, jei jų aplinkoje yra geros būklės maitinimosi buveinių. Siūlomoje PAST mažiausias miško fragmentas, kuriame nustatyta mažojo erelio rėksnio lizdavietė – 10,2 ha. 6,5 km nuo siūlomos PAST ribos mažasis erelis rėksnys 2024 ir 2025 m. sėkmingai išaugino jauniklį 1 ha dydžio miško fragmente.

7.2.3. žemės sklypų nuosavybės forma (formas), informacija apie žemės savininkų ir valdytojų skaičių, vyraujančią žemės sklypų dydį;

Miškuose vyrauja Valstybinių miškų urėdijos valdoma žemė. Privačių savininkų sklypai yra Vabalės miško pietinėje dalyje, Gaidelių miške, Raistelių miške, Magūnų miške į rytus nuo Alionių pelkės, Šešuolėlių miško rytinėje ir pietvakarinėje dalyse. Žr. 1 pav. Miškų aplinkoje esančios pievos, ganyklos, laukai priklauso privatiems savininkams. Dauguma šių sklypų yra iki 3 ha dydžio.

7.2.4. veikla, daranti žalą gamtos vertybėms, vietovėms ar galinti joms pakenkti ir todėl reikia ją nutraukti ar apriboti, arba planuojama veikla, dėl kurios siūloma keisti saugomos teritorijos ribas;

- Miško kirtimai plėšriųjų paukščių lizdavietėse ir jų aplinkoje;
- Brandaus miško sklypų kirtimai;
- Sausinimo griovių rekonstrukcija ir priežiūra;
- Miško, trumpos rotacijos gluosnių plantacijų įveisimas pievose, ganyklose;
- Pievų, ganyklų suarimas ir keitimas į grūdinių kultūrų pasėlius;
- Pavienių medžių, krūmų ir jų grupių naikinimas pievose, laukuose.

Miško kirtimo taisyklės ir SRIS neužtikrina tinkamos plėšriųjų paukščių lizdavičių apsaugos. Siūlomos PAST aplinkoje 2025 m. plynai nukirsta suopio lizdavietė, nors ji buvo įvesta į SRIS. 2024 m. veisimosi metu vykdyti plyni ir atrankiniai sanitariniai kirtimai greta 3 mažojo erelio rėksnio lizdų. 2018 m. nupjautas medis su mažojo erelio rėksnio lizdu privataus miško sklype, nors lizdavietė buvo įvesta į SRIS ir pažymėta miškotvarkos projekte.

7.3. kokio tipo ir ploto naują saugomą teritoriją siūloma steigti arba kaip keisti esamos saugomos teritorijos ribas. Pasiūlymai dėl ribų keitimo pateikiami 7.2.1 papunktyje nurodytoje schemoje.

Siūlomos naujos PAST plotas – 7534 ha.

8. Pagrindžiant atitiktį Steigimo kriterijams, pasiūlyme teikiama vertybių lokalizacija pažymima 7.2.1 papunktyje nurodytoje schemoje:

8.1. unikalūs ir (ar) tipiški gamtiniai ir (ar) kultūriniai kraštovaizdžiai;

Tipingos rytų Lietuvai Alionių ir Šešuolėlių aukštapelkės bei jas supantys miškai.

8.2. unikalios žemės gelmių struktūros, atodangos, riedulynai, uolienų ar fosilijų kompleksai, kiti geologiniai objektai;

Alionių ir Šešuolėlių aukštapelkių durpių klodai.

8.3. *unikalios (išskirtinės vertės) ir (ar) tipiškos reljefo formos ar jų kompleksai (pvz., kalvos, gūbriai, upių slėniai, senslėniai, dubakloniai, raguvos ar raguvynai, žemyninės kopos ar jų kompleksai, kiti geomorfologiniai dariniai);*

Širvintos upės, jos intakų slėniai.

8.4. *unikalūs ir (ar) tipiški hidrografinio tinklo elementai (pvz., ežerai ar jų dalys, natūralių upių ruožai);*

Melioracijos nepažeistos Širvintos, jos intakų žemupių vagos.

8.5. *rūšys, įrašytos į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 504 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašo patvirtinimo“, augalų bendrijos, įrašytos į Augalų bendrijų raudonosios knygos sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1998 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 237 „Dėl Augalų bendrijų raudonosios knygos sąrašo patvirtinimo“;*

Siūlomos naujos PAST registruotos šios saugomos rūšys: *Lejaunea cavifolia, Lobaria pulmonaria, Sclerophora coniophaea, Corydalis cava, Hapalopilus croceus, Hericium coralloides, Xylobolus frustulatus, Polyporus umbellatus, Pernis apivorus, Pandion haliaetus, Ciconia nigra, Tetrao tetrix, Clanga pomarina, Accipiter gentilis, Glaucidium passerinum, Picoides tridactylus, Picus canus, Dendrocopos leucotos, Circus pygargus, Bombina bombina.*

8.6. rūšys ir buveinės, dėl kurių teritorija atitinka paukščių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. D1-358 „Dėl Paukščių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijų patvirtinimo“ ir (ar) buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, nustatytus Buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 219 „Dėl Buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“;

Siūlomos PAST teritorijoje gyvena ne mažiau 17 mažųjų erelių rūšių ir 3-4 erelių žuvininkų poros. Žinomos šių paukščių lizdavietės pažymėtos žemėlapyje.

8.7. ypatybės, dėl kurių teritorija yra svarbi įgyvendinant Konvencijos dėl pelkių, turinčių tarptautinę reikšmę, ypač vandens ir pelkių paukščių apsaugai, Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencijos, Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencijos nuostatas;

Geros būklės Alionių ir Šešuolėlių aukštapelkės.

8.8. kitos ypatybės, atitinkančios Saugomų teritorijų įstatyme nustatytus saugomos teritorijos steigimo tikslus.

Nėra.

9. Pasiūlymas dėl saugomos teritorijos steigimo, jos ribų keitimo turi būti pagrįstas tyrimų ar stebėsenos išvadomis, ekspertų vertinimu, nustatytais apsaugos tikslais, kitais viešai prieinamais duomenimis. Turi būti nurodomi tyrėjai, jų taikyti metodai, ar išvadų, vertinimų duomenys, jų šaltiniai. Jeigu tyrimų rezultatai skelbti, nurodyti, kur publikuota. Jeigu, vadovaujantis Steigimo kriterijais, nustatant gamtos objekto vertingumo lygmenį taikomas

KRAŠTOVAIZDIS
asociacija

svarbumo kriterijus (išskyrus nustatant objekto pažintinę ir estetinę reikšmę), pasiūlymo teikėjai gamtos objekto vertingumą turi pagrįsti tyrimų išvadomis.

Tyrimus teritorijoje atliko Dr. Darius Stončius. Metodai: plėšriųjų paukščių lizdų inventorizacija 1999-2026 m., apskaitos pasirinktuose taškuose. Tyrimų metu rastos saugomų paukščių lizdavietės įvestos į AM SRIS.

Elektroninio pašto adresas kontaktams: dokumentai@krastovaizdis.eu .

Pagarbiai,

„Kraštovaizdžio“ asociacijos prezidentas

Teisutis Buda

Asociacija "KRAŠTOVAIZDIS"
Vilkpėdės g. 22, LT-03151 Vilnius
Įmonės kodas 306311744

info@krastovaizdis.eu
Tel. +370 666 89913
FB: facebook.com/krastovaizdis.eu

www.krastovaizdis.eu
Sąskaita Swedbank:
LT41 7300 0101 7805 1742